

KURIER NIEPODLEGŁEJ

W 100. ROCZNICĘ ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI

o tym, jak Warszawiacy przeżywali odzyskanie Wolnej Ojczyzny na podstawie ówczesnych gazet codziennych z 10 i 11 listopada 1918 r.

ODEZWA P.O.W.*

OBYWATELE!

Komendant Główny Józef Piłsudski, przyjechał dziś do Warszawy, uwolniony z więzienia przez zrewolucjonizowany lud niemiecki.

Dzień dzisiejszy oznacza początek nowej epoki dziejów naszych.

Oczy całego narodu zwrócone są na wodza Polski walczącej, wskrzesiciela polskiego orężnego wysiłku, organizatora sił narodowych. Minęły czasy naszej ciężkiej, podziemnej pracy. Przetrawiliśmy je godnie i teraz wchodzimy w przyszłość świetlaną, którą wypracujemy mocą dusz naszych i pracą rąk naszych. (...) Wiara nasza ziściła się, przyszedł dzień zwycięstwa naszych hasel! Praca, która nas czeka, przejmuje nas radością i dumą.

(...) Komendant Główny, naczelny dowódca wojsk polskich niech żyje!

Komenda Naczelna P.O.W.

(Kurjer Poranny, nr 2, 11 listopada 1918 r.)

Depesze Rady Regencyjnej do Krakowa, Poznania i Paryża

Okupacja niemiecka przestaje istnieć. Komendant Piłsudski przybył do Warszawy. Wzywamy wszystkich zebranych przedstawicieli stronnictw do Warszawy dla utworzenia Rządu Narodowego.

(Kurjer Warszawski, nr 312, 11 listopada 1918 r.)

Niepodobna oddać tego upojenia, tego szalu radości, jaki ludność polską w tym momencie ogarnął. Po 120 latach prysły kordony. Nie ma „ich”. Wolność! Niepodległość! Zjednoczenie! Własne państwo! Na zawsze! Chaos? To nic. Będzie dobrze. Wszystko będzie, bo jesteśmy wolni od pijawek, złodziei, rabusiów, od czapki z bączkiem, będziemy sami sobą rządili

(...) Kto tych krótkich dni nie przeżył, kto nie szalał z radości w tym czasie wraz z całym narodem, ten nie dozna w swym życiu najwyższej radości”.

J. Moraczewski „Przewrót w Polsce”

Z DNI PRZEŁOMU

Warszawa przeżywa dni przełomowe. Nadzieje, programy, hasła zbliżają się do urzeczywistnienia. Organizm narodowy pręży się, aby tchnąć w tworzywo życie, ucieleśnić najgorętsze marzenia, przystąpić do wielkiego dzieła odbudowy Ojczyzny.

Warszawa jest w tej pracy nie tylko mózgiem, ale i sercem narodu. I dlatego jej puls bije febrycznie przyspieszonym tętnem, dlatego temperatura jej życia jest tak bardzo podniecona, dlatego fizjonomia ulicy ma tak niezwykły wyraz.

Warszawa jest na przełomie swego dawnego, gnębionego w ucisku i niewoli życia. Idzie ku nowemu życiu, jak zahartowana bojownica, przez trud i walkę.

(Kurjer Warszawski, nr 312, 11 listopada 1918 r.)

JÓZEF PIŁSUDSKI W WARSZAWIE

Wczoraj, o godz. 7 minut 30 z rana, pociągiem pośpiesznym z Berlina przybył do Warszawy komendant Józef Piłsudski. (...) Z dworca wiedeńskiego Komendant Piłsudski wraz z księciem Lubomirskim udał się samochodem do jego siedziby we Frascati (...) Następnie komendant odjechał na ulicę Moniuszki, gdzie zatrzymał się chwilowo w pensjonacie, aby wypocząć po trudach podróży, która wyczerpała i tak nadwyreżone długim więzieniem jego siły.

Zaraz zaczęły przybywać do komendanta różne delegacje (...) W tym czasie (...) przed domem gromadziły się tłumy, oczekując ukazania się postaci ukochanego wodza. Coraz to ktoś wznosił okrzyk na cześć komendanta Piłsudskiego, entuzjastycznie przez tłum podchwytywany. Wreszcie na balkonie pierwszego pietra, przystrojonym w barwy narodowe i sztandar z wizerunkiem Orła Białego i napisem „Ojczyzna, Wolność, Lud”, ukazał się komendant Piłsudski i z trudem opanowując widoczne wzruszenie, przemówił w te słowa.

„Obywatele! Bardzo gorąco dziękuję wam za to przyjęcie tak serdeczne, któreście mi zgotowali. Po raz trzeci wita mnie Warszawa, a wita mnie jako tego, który krew i życie swoje każdej chwili Ojczyźnie i Ludowi polskiemu oddać gotów”. Odpowiedzią na przemowę komendanta były długo niemilknące okrzyki tłumów, na cześć jego wznoszone.

(Kurjer Warszawski, nr 312, 11 listopada 1918 r.)

Józef Piłsudski z oficerami / 1918 r.
— ze zbiorów Narodowego Archiwum Cyfrowego

Komendant, aczkolwiek wygląda mizernie i jest wycieńczony, czuje się jednak na siłach do podjęcia tych zadań, jakie go czekają.

(Kurjer Warszawski, nr 312, 11 listopada 1918 r.)

ODEZWA

Z dniem dzisiejszym z rozporządzeniem Szefa Sztabu Wojsk Polskich objąłem wojskowe dowództwo na Warszawę i okolice.

Przyrzekam czuć na dół spokojem i mieniem mieszkańców i nie dopuszczę do żadnych gwałtów i rabunku, przeciw którym zdecydowany jestem natychmiast zbrojnie wystąpić. Własność wojskowa niemiecka jest z dniem dzisiejszym przejmowana przez polskie władze wojskowe. Wobec tego zabraniam samowolnego rozbrajania żołnierzy niemieckich i rozgrabiania wojskowych magazynów i składów, gdyż w ten sposób przepada dla wojska i państwa polskiego znaczna ilość dobytku wojskowego, który z łatwością dostać się może w ręce zbrodnicze.

Proszę ludność, by spokojnie oddała się codziennej pracy i o ile możliwości unikała zgromadzania się tłumnego na placach i ulicach, by nie dawać zbrodniczemu elementowi okazji do prowokacji i szerzenia zamętu.

Wzywam wszystkich obywateli mieszkańców stolicy, by spokojem i posłuchem dla moich zarządzeń ułatwili mi zadanie ocalenia stołecznego miasta od rozbojów i przelewu krwi.

Warszawa dn. 10 listopada 1918
Minkiewicz, pułkownik.

(Monitor Polski, nr 200, 11 listopada 1918 r.)

DZIEŃ WCZORAJSZY
W WARSZAWIE

Dzień wczorajszy przeżyła Warszawa pod wrażeniem szeregu wydarzeń i wieści, jakie nadchodziły z różnych stron kraju i świata.

Część tych wieści i wydarzeń sprzed południa i para południowych dnia wczorajszego znalazła już odbicie na łamach pism wczorajszych, jak:

Przyjazd Piłsudskiego i owacje na jego cześć, demonstracje i pochody, wiece, krwawe starcia, wywołane w Al. Jerozolimskich strzałem wojskowych niemieckich itd. itd.

Ofiarą starcia w Al. Jerozolimskich stał się fryzjer, Leonard Majchrzak, który udziału w manifestacji nie brał. Na rogu ul. Brackiej jedna z kul karabinowych trafiła Majchrzaka w szyję i padł na miejscu. Zabity pochodził z Żyrardowa, pozostawił żonę. Ze strony tłumu padło kilka strzałów, które trafiły dwóch oficerów niemieckich. Ciężko rannych zabrano do szpitala wojskowego.

Rozbrajanie Niemców w Warszawie – plakat „Oddajcie broń!” / 1918 r.
– ze zbiorów Narodowego Archiwum Cyfrowego

Rozbrajanie Niemców w Warszawie – warta studentów / 1918 r.
– ze zbiorów Narodowego Archiwum Cyfrowego

Do godz. 2 po południu pogotowie ratunkowe wzywane było 24 razy.

Wśród ofiar, którym pogotowie niosło pomoc przed południem było:

- dwóch studentów, którzy na ul. Królewskiej odnieśli rany w głowę,
- subiekt – na Nalewkach; (rana w głowę)
- 8-letnia dziewczynka – na rogu ul. Chłodnej i Żelaznej (złamanie ręki).

O godz. 6 po południu odbywała się jakaś manifestacja na saskim placu. Do tłumu przemawiał jakiś młodzieniec, głosząc hasła „Precz z Polską, precz z Piłsudskim”. Z tłumu rozległy się różne okrzyki, a m. in. „precz z prowokatorem” i gwizdania. Wreszcie jeden z przechodniów, p. D. przedostał się przez tłum do „mówcy” i schwyciłszy go za kark, zaprowadził do najbliższego posterunku wojskowego polskiego. Publiczność zgotowała panu D. owację.

Ok. godz. 7 wieczorem zaczęło się w różnych punktach miasta i na ulicach rozbrajanie żołnierzy niemieckich i zdejmowanie im odznak wojskowych. Czyniono to b. sprawnie. Zazwyczaj podchodziło do idących lub stojących żołnierzy po dwóch ludzi, chwyciło ich w pót i zabierało karabiny oraz inną broń.

Zabraną broń zabierano w dorożki lub automobile i odwożono. Żołnierze w większości wypadków nie bronili się wcale. Wypadki stawiania oporu zdarzały się z początku rzadko. Dopiero później w różnych punktach miasta do późnej nocy rozlegały się strzały rewolwerowe.

Przed dworcem kolei Wiedeńskiej na bruku leżał wieczorem stos pasków, epeletów itp.

(Kurjer Poranny, nr 2, 11 listopada 1918 r.)

O godz. 9 wieczorem oddział milicji, pod wodzą komisarza Pawłowicza, zajął w ratuszu wydział policji kryminalnej. Znajdujący się w biurze urzędnicy niemieccy wydali cały zapas rewolwerów, karabinów i nabojów, jak również wszystkie akta i dokumenty. Nocny dzisiejszej dyżurowali w policji kryminalnej milicjanci.

(Kurjer Warszawski, nr 312, 11 listopada 1918 r.)

Z DNI PRZEŁOMU

Od wczesnego ranka odbywa się w Warszawie przejmowanie przez władze polskie urzędów niemieckich i czynności urzędowych, sprawowanych dotychczas przez urzędników niemieckich.

Rano przekazano w ręce polskie cytadelę, która zajęła batalion wojska polskiego z majorem Szyndlerem na czele. Niemcy początkowo usiłowali zatrzymać artylerję, ale jednakże ustąpili i oddali wszystkie działa wraz z parkiem artyleryjskim, zaprzęgami itd. wojsku polskiemu. Również dziś rano odbyło się przejęcie kolei. (...) Z pałacu Paca usunięto napisy niemieckie. Sądy niemieckie przestały funkcjonować. Sądownicy niemieccy otrzymują dziś pensje, pakują kufry.

Dzisiaj od rana w dalszym ciągu trwa rozbrajanie wojskowych niemieckich.

Przed południem na mieście ukazały się samochody z czerwonymi sztandarami; znajdujący się w nich wojskowi niemieccy witali ludność ukłonami; odpowiadano im życzeniami.

Około godz. 11-ej zdjęto wszystkie szyldy z gmachu Nr 4 przy ul. Nowy Świat, w którym mieści się niemieckie biuro kolejowe, i usunięto przed gmachu budkę wartownika. Dokonano tego przy użyciu strażaków, gdyż szyldy wmurowane były bardzo trwale.

Wczoraj o godz. 6-tej wieczorem z Twierdzy Modlin wypuszczono wszystkich więźniów politycznych.

W ciągu dnia wczorajszego zaszło mnóstwo epizodów na ulicach. Epizody te miały wszędzie niemal związek z powszechnym przeciw bolszewickim nastrojem, jaki ogarnął całą ludność stolicy. Emisarjusze rosyjscy (...) wyruszyli na ulicę, myśląc, że pójda za nimi tłumy i że nad Warszawą rozpostrzą swój krwawiący sztandar (...) Świadomość grozy, tak dobrze już znany z rządów bolszewickich w Rosji – podnieciła czujność i uwagę ludności stolicy, która dała odruchowo przykład, że nie da się sterroryzować w tak doniosłym, decydującym o przyszłości narodu momencie.

(Kurjer Warszawski, nr 312, 11 listopada 1918 r.)

WIEC KOBIECI

Wczoraj w sali Muzeum Przemysłu i Rolnictwa odbył się wiec, zwołany przez Komitet Centralny Równouprawnienia Politycznego Kobiet Polskich. (...)

Prof. Cybichowski w swym przemówieniu bardzo gorąco wypowiedział się za równouprawnieniem kobiet, twierdząc, że siła narodu nie tylko na męskiej jest połowie ludzkości oparta, że kobieta, będąc istotą delikatniejszą, subtelniejszą i uczciwszą, stanie się czynnikiem poprawczym, w tym trudnym interesie, jakim jest polityka. (...)

Dr Budzińska-Tylička domagała się reformy praw kobiecych w małżeństwie, reform praw dotyczących nieslubnych dzieci, przytaczając szereg paragrafów kodeksu karnego, które wprost uwłaczają godności kobiecej. (...)

Wreszcie na zakończenie przyjęto hucznie oklaskami następującą uchwałę: „Pierwszy wiec w sprawie praw wyborczych kobiet do sejmu, zwołany dn. 10 listopada wita w dniu powrotu do ojczyzny, ukochanego bohatera narodowego, najistotniejszego wyrażiciela idei Niepodległej, Wolnej Polski, i wyraża przekonanie, że kobieta to wierna towarzyszką ofiary i pracy nad odrodzeniem ojczyzny i obecna razem z mężczyzną starać się będzie w sejmie o prawa, które ma się rządzić tworzące się państwo polskie. Niech żyje Piłsudski, bohater narodowy”.

(Kurjer Poranny, nr 2, 11 listopada 1918 r.)

RADA ŻOŁNIERZY NIEMIECKICH W WARSZAWIE

Wczoraj późnym wieczorem odbyło się w gmachu b. urzędu gubernatorstwa w pałacu namiestnikowskim pierwsze zebranie rady żołnierskiej, złożonej z mężów zaufania wszystkich wojsk niemieckich z Warszawy i okolic. (...) Zebranie postanowiło traktować z komendantem Piłsudskim i w tym celu wybrały delegację(...). Komendant Piłsudski przybył na zebranie i oświadczył, że zamiarem jego jest wziąć w opiekę żołnierzy niemieckich. W sprawie tej Piłsudski wyda dziś odezwę do ludności polskiej.

Zebranie wczorajsze oświadczyło, że żołnierze niemieccy:

- nie mają nic przeciwko narodowi polskiemu
- jako przedstawiciele ludu niemieckiego chcą tylko z ludem polskim traktować i
- mają życzenie dojść do porozumienia,

wreszcie że wyrażają nadzieję, iż troską Piłsudskiego będzie utrzymanie dobrego stosunku między ludnością polską, a żołnierzami niemieckimi, pozostającymi jeszcze w Królestwie Polskiem. (...)

(Kurjer Poranny, nr 2, 11 listopada 1918 r.)

MARKI POLSKIE

Wśród licznych spraw, jakie się wysunęły na czoło codziennego życia podczas dni przełomowych, przeżywanym przez kraj cały i Warszawę, jedną z najważniejszych jest sprawa pieniędzy polskich.

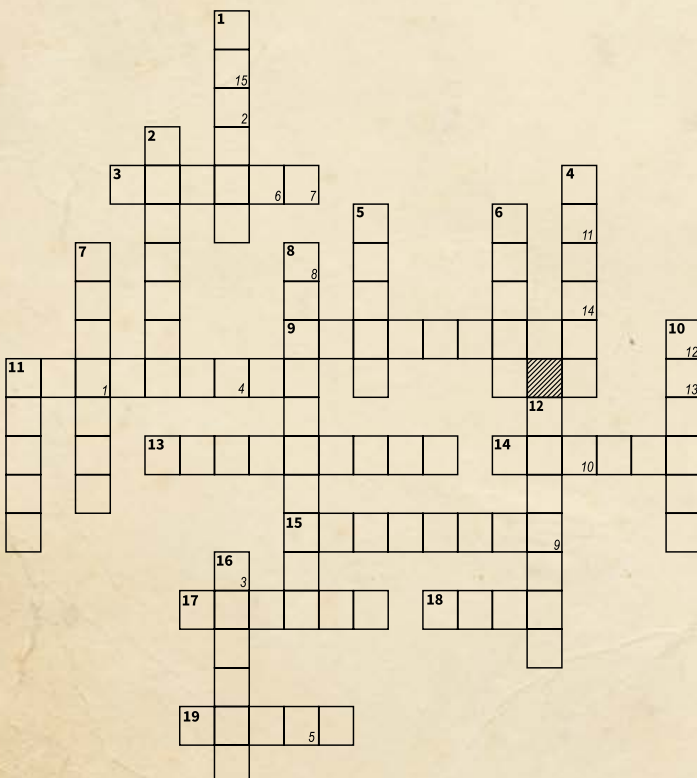
Bez pieniędzy nie ma wymiany, nie ma obiegu dóbr (...), nie ma życia.

Z tego też względu uznać należy za rzecz niecierpiącą zwłoki, ustalenie na czas najbliższy polskiego aparatu emisyjnego i obiegu znaków płatniczych w Polsce. (...) Marka polska pozostaje w obiegu jako prawny znak płatniczy. Naszą własną polską walutę, mieć będziemy mogli dopiero po upływie pewnego czasu. (...) Przyszłość przyniesie zmiany, ale trzeba na nie jeszcze poczekać. (...)

(Kurjer Warszawski, nr 312, 11 listopada 1918 r.)

Rozbrojeni żołnierze niemieccy narodowości polskiej / 1918 r. - ze zbiorów Narodowego Archiwum Cyfrowego

Rozwiązanie

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----

SPRAWDŹ SWOJĄ WIEDZĘ HISTORYCZNĄ

Poziomo

3. Traktat tu zawarty oznaczał zakończenie udziału Rosji w wojnie.
9. Na czele Rządu Lubelskiego stał ...
11. ... Wielkopolskie - zryw polskich mieszkańców Prowincji Poznańskiej przeciwko Rzeszy Niemieckiej.
13. Niemieckie miasto, miejsce uwięzienia Józefa Piłsudskiego.
14. Prezydent USA, autor propozycji pokojowych, w tym orędownik przywrócenia Polski na mapę świata.
15. Miejsce zamachu na arcyksięcia Ferdynanda.
17. Gazeta codzienna.
18. ...Regencyjna Królestwa Polskiego - organ władzy zwierzchniej Królestwa Polskiego aktu 5 listopada, zastępujący króla lub regenta
19. Wincenty - polski polityk, działacz ruchu ludowego, trzykrotny premier Rzeczypospolitej Polskiej.

Pionowo

1. Zofia - żona arcyksięcia Ferdynanda.
2. Umowa międzynarodowa.
4. Obchodzi imieniny 11 listopada.
5. Dawne wschodnie pogranicze Polski.
6. Jeden z krajów zaborczych.
7. Stan ubezwłasnowolnienia, jarzmo.
8. Polski pianista, kompozytor, działacz niepodległościowy, mąż stanu i polityk.
10. Prawdopodobnie pierwsze niepodległe polskie miasto.
11. Dzielnica Warszawy.
12. ... II Romanow - ostatni car Rosji.
16. Tutaj utworzono rząd Ludowy Republiki Polskiej.

Redakcja wydawnictwa rocznicowego

*Świętujemy
razem!*

**WYBRANE WYDARZENIA W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM
WPISUJĄCE SIĘ W OFICJALNE OBCHODY
STULECIA ODZYSKANIA PRZEZ POLSKĘ NIEPODLEGŁOŚCI**

bp WYDARZENIE
BEZPŁATNE

Ⓜ BILET
WSTĘPU

WARSZAWA

- bp** XIII PRZYSTANEK NIEPODLEGŁOŚCI – „Labyrinth Niepodległości”
10 - 11.11.2018, godz. 9:00-20:00
Muzeum Historii Polski, Plac Teatralny
- bp** Wystawa „Pierwsze dni niepodległości”
06 - 16.11.2018
ul. Krzywe Koło 7
- Ⓜ** Koncert „100 na 100. Muzyczne dekady wolności”
11.11.2018, godz. 20:00
Teatr Wielki Opera Narodowa, Plac Teatralny
- bp** „Niepodległa do hymnu”
11.11.2018, godz. 12:00
Zamek Królewski w Warszawie - Muzeum, Pl. Zamkowy
- bp** Wystawa „Czekając na kolejne nadejście”
25.10 - 27.01.2019
Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski
- bp** Wystawa „Znaki wolności”
09.11 - 31.03.2019
Zamek Królewski w Warszawie - Muzeum, Pl. Zamkowy
- bp** „Koncert dla Niepodległej” na PGE Narodowym
10.11.2019, godz. 19:30
Stadion PGE Narodowy
- bp** Mapping na budynku Banku Gospodarstwa Krajowego
10.11.2019, godz. 17:00, 18:00, 19:00, 20:00, 21:00
Bank Gospodarstwa Krajowego
- bp** Wystawa „Ignacy Jan Paderewski. Anatomia geniuszu”
27.09 - 02.12.2018, czwartek-sobota, godz. 10:00-17:00
Pl. Teatralny 1
- Ⓜ** Wystawa „Co po Cybisie?”
14.09 - 16.12.2018
Zachęta – Narodowa Galeria Sztuki, plac Matachowskiego
- bp** Koncert „Niepodległa. Powstało w wolnej Polsce – IV Symfonia Koncertująca Karola Szymanowskiego”
09 - 10.11.2018
Filharmonia Narodowa, ul. Jasna 5
- Ⓜ** Supermaraton Stulecia – mistrzostwa Polski w biegu na 100 km
10.11.2018, godz. 7:30
Akademia Wychowania Fizycznego
- Ⓜ** Wystawa „Krzyżąc: Polska! Niepodległa 1918”
26.10 - 17.03.2019
Muzeum Narodowe w Warszawie
- bp** Wystawa „Pomniki Europy Środkowo-Wschodniej 1918-2018”
11.11 - 07.04.2019
Muzeum Narodowe w Warszawie (Królikarnia)
- bp** Wystawa „Pierwsi wśród równych. Udział środowiska akademickiego SGGW w walkach o niepodległość w latach 1918-1921”
16.10 - 31.01.2019
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Biblioteka Główna-Muzeum SGGW
- bp** Wystawa „Ludzie, historia, dokonania – najciekawsze polskie osiągnięcia z okazji 100-lecia odzyskania niepodległości”
01.03.2019 - 01.03.2020
Narodowe Muzeum Techniki w Warszawie
- bp** Quizy Niepodległości
26.10 - 18.11.2018, godz. 9:00-20:00
Świetlica Wolności, ul. Nowy Świat 6/12C
- bp** Cykl prelekcji „Niepodległa”
07.01 - 25.11.2018
Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej (o. Muzeum Niepodległości), ul. Skazaniów 25
- Ⓜ** Koncert „100 na 100. Muzyczne dekady wolności”
11.11.2018, godz. 20:00
Teatr Wielki Opera Narodowa, Plac Teatralny
- bp** Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Uniwersytet jako ośrodek kultury intelektualnej narodu”
06.12.2018
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, ul. Rakowiecka
- Ⓜ** Spektakl muzyczno-baletowy „Lata 20-ste, lata 30-ste – Wodewil Starej Warszawy”
01.03 - 31.12.2018
Teatr Sabat, ul. Foksal 16
- bp** CIECHANÓW
Koncert finałowy „11 nut dla Niepodległej”
18.11.2018, godz. 18:00
Hala Mazovia, ul. 17 Stycznia 56a, Ciechanów
- bp** GOSTYNIN
Koncerty „Niepodległa 2018”
15.09 - 30.11.2018
Zamek w Gostyninie
- bp** JEDNORÓŻEC
Akcja „1000 lip na setne urodziny Polski”
02 - 30.11.2018
Jednoróżec

- OLSZEWO-BORKI**
bp Przegląd Pieśni Patriotycznej „Niepodległa Wczoraj i Dziś”
19 - 11.11.2018
Gminna Biblioteka Publiczna w Olszewie-Borkach
- OSTROŁĘKA**
bp Piknik „Służmy Niepodległej”
10.11.2018, godz. 13:00
Mauzoleum Bitwy pod Ostrołęką
- OSTRÓW MAZOWIECKA**
bp Musical „Ramie w ramie ku niepodległości”
11.11.2018, godz. 19:30 - 21:00
MOSIR, ul. Trębickiego, Ostrów Mazowiecka
- PIONKI**
bp Festiwal Patriotyczny „Spadkobiercy Niepodległej”
11.11.2018, godz. 10:00 - 15:00
Miejski Ośrodek Kultury w Pionkach
- PŁOCK**
bp Wystawa „NIEPODLEGŁA. Ta wyśniona, wymarzona, urzeczywistniona?...”
19.10 - 31.12.2018
Książnica Płocka, ul. Kościuszki 6, Płock
- bp** Wystawa „Płocczanie świętują niepodległość”
11.10 - 01.12.2018
Książnica Płocka, Stary Rynek, Płock
- bp** Warsztaty edukacyjno-historyczne
31 - 14.11.2018, godz. 12:00 - 17:00
Archiwum Diecezji Płockiej, ul. Abpa Nowowiejskiego 2, Płock
- POMIECHÓWEK**
bp Wystawa „Nasze Wielkie Historie”
30.10 - 22.11.2018
Gminny Ośrodek Kultury w Pomiechówku
- PUŁTUSK**
bp Warsztaty „11 nut dla Niepodległej”
09.10 - 18.11.2018
ul. Marii Konopnickiej 1, Pułtusk
- PRZASNYSZ**
bp Warsztaty „11 nut dla Niepodległej”
09.10 - 18.11.2018
Sadowa 5, Przasnysz
- RADOM**
bp Wystawa „Radomianie na drodze do Niepodległości”
15.10 - 31.05.2019
Muzeum im. Jacka Malczewskiego, Rynek 11, Radom
- bp** Wystawa „Wolność zdarta z murów. Odzyskanie Niepodległości w świetle druków ulotnych z zasobu Archiwum Państwowego w Radomiu”
05.11 - 31.03.2019
Archiwum Państwowe w Radomiu
- SIEDLCE**
bp Wystawa „Kobiety w walce o niepodległość Polski”
05 - 12.11.2018, godz. 8:00 - 16:00
Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy
ul. Ks. Popieluski 9, Siedlce
- bp** Latająca Wystawa – Siedleccy Sportowcy 1918-2018
15.08 - 20.11.2018, godz. 6:00 - 22:00
Park Wodny Siedlce, ul. Jana Pawła II 8
- bp** Wystawa „Siedlce Niepodległe – patriotyzm w obrazach ze zbiorów Muzeum Diecezjalnego w Siedlcach”
14.08 - 20.11.2018, godz. 10:00-15:00
Muzeum Diecezjalne w Siedlcach, ul. Bpa Świrskiego 56
- bp** Siedlce dla Niepodległej – Biegi Niepodległościowe 2018
11.11.2018
Urząd Miasta, skwer Niepodległości, Siedlce, Polska
- ŻUROMIN**
bp Warsztaty „11 nut dla Niepodległej”
09.10 - 18.11.2018
plac Józefa Piłsudskiego 27, Żuromin

info: niepodlegla.gov.pl

**W południe 11 listopada
zaśpiewajmy razem hymn!**

Weź udział w akcji „Niepodległa do hymnu”!
11 listopada o godzinie 12.00 i włącz się we wspólne świętowanie. Pokażmy, że w stulecie odzyskania niepodległości jesteśmy jedną, białą-czerwoną rodziną. Zademonstrujemy to w najbliższy sercem Polaków sposób – śpiewając wspólnie Hymn Państwowy.

Pomysłodawcą i koordynatorem akcji „Niepodległa do hymnu” jest Biuro Programu „Niepodległa”.

*Mazurek
Dąbrowskiego*

Jeszcze Polska nie zginęła,
Kiedy my żyjemy.
Co nam obca przemoc wzięła,
Szablą odbierzemy.

Marsz, marsz, Dąbrowski,
Z ziemi włoskiej do Polski.
Za twoim przewodem
Złączym się z narodem.

Przejdziem Wisłę, przejdziem Wartę,
Będziem Polakami.
Dał nam przykład Bonaparte,
Jak zwyciężać mamy.

Marsz, marsz, Dąbrowski...

Jak Czarniecki do Poznania
Po szwedzkim zaborze,
Dla ojczyzny ratowania
Wrócim się przez morze.

Marsz, marsz, Dąbrowski...

Już tam ojciec do swej Basi
Mówi zapłakany –
Słuchaj jeno, pono nasi
Biją w tarabany.

Marsz, marsz, Dąbrowski...

Mazowiecki Urząd Wojewódzki
00-950 Warszawa, Plac Bankowy 3/5
Dyrektor Biura Wojewody: Alicja Walecka
Zastępca Dyrektora Biura Wojewody: Ewa Filipowicz

Partner akcji:
Kuratorium Oświaty w Warszawie
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

WWW.MAZOWIECKIE.PL

WOJEWODA MAZOWIECKI

niepodległa

Sfinansowano ze środków Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA na lata 2017-2022.

1918 2018

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**